

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

НАВЧАЛЬНА

(вид і назва практики)

Здобувача (ки) Костенко Анастасії Олександрівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Кафедра, циклова комісія РЕТМ

Освітньо-професійний рівень бакалавр

ОПП Реставрація та експертиза творів мистецтв

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(назва)

2 курс, група РЕТМ22

ХДАДМ – 2024

Здобувач (ка) Костенко Анастасія Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка
підприємства, організації, установи

Викладач АНТОНЕНКОВА Н.О
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка
підприємства, організації, установи

Викладач АНТОНЕНКОВА Н.О
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи здобувача (ки) на практиці

Під час проходження навчальної практики здобувачка Костенко Анастасія Олександрівна у період з 27.05.2024р. до 15.06.2024 р. ознайомилась з фаховими літературними джерелами, реставраційною документацією кафедри РЕТМ та методичними посібниками науково-педагогічних працівників. Взяла участь у оформленні реставраційної документації. Провела аналіз, та візуальні дослідження твору, який потребував реставраційних заходів. Самостійно розробила план реставраційних заходів для обраного об'єкту.

Під час проходження навчальної практики здобувачка Костенко Анастасія Олександрівна проявила високий рівень дисципліни та відповідальності. Вона успішно виконала поставлені перед нею задачі, демонструючи гарне володіння матеріалом з дисципліни.

На підставі успішного проходження навчальної практики здобувачка Костенко Анастасія Олександрівна заслуговує високої оцінки.

Керівник практики від вищого навчального закладу

АНТОНЕНКОВА Н.О

(прізвище та ініціали)

Печатка

(підпис)

« 15 » червня 2024 р.

**Звіт
про проходження навчальної практики**

Дата складання заліку _____ 14.06.2024 _____

Оцінка:
за національною шкалою _____ відмінно _____
(літерами)

кількість балів _____ 100 (сто) _____
(цифрами і літерами)

Керівник практики від вищого навчального закладу

АНТОНЕНКОВА Н.О. _____

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Звіт прийнято на засіданні кафедри РЕТМ: протокол № 8_ від 15.06.2024 р.

Зав. кафедри РЕТМ ШУЛКА В.В.

Реставраційний опис роботи

- Основні дані з історії пам'ятки

Курська Корінна ікона Божої Матері «Знамення» - православна ікона Богоматері з Немовлям, оточена по краях зображеннями Господа Саваота, і старозавітних пророків, шанується як чудотворна, належить до іконописного типу Оранта

В утробі Божої Матері – образ Дитятка Ісуса, майбутнього Спасителя, і вона оточена святими пророками. Лики пророків усіх звернені до зображення Богоматері і предвічного Немовляти.

Зверху ікони – Господь Саваот з витікаючим з надр Його Св. Духом, а по боках – пророки, зі свитками в руках і відповідними з їхніх писань висловами.

Цар і пророк Соломон зображений на правій стороні ікони тримає в правій руці сувій з висловом: «премудрість созда собі домъ».

За ним в низхідному порядку зображені пророки: Данииль, в лівій руці якого сувій з висловом: «я видехъ гору кам'яну»,

Єремія з сувоєм у лівій руці, на якому написано: «се дніе грядуть, глаголетъ Господь...», тощо Ілія з сувоєм в обох руках, на якому вислів – «ревнуючи поревновахъ про Господа».

На лівій стороні ікони, в такому ж низхідному порядку, зображені: цар і пророк Давид із сувоєм у лівій руці і висловом на ньому: «воскресни, Господи, въ спокій Твій», пророк Мойсей з сувоєм в обох руках і написом: «я видехъ купину вогняну»; пророк Ісаія із сувоєм у правій руці і висловом – «се Діва в утробі прииметь»; суддя Гедеон із сувоєм у лівій руці, на якому написано – «сниде як дощ на руно».

Ряд пророчих ликів на іконі внизу полягає зображенням пророка Авакума, з написом на сувої в обох його руках – «Богъ од півдня приидеть».

Зображення саме цих пророків має пряме відношення до зображення Пресвятої Богородиці, яке називається «Знаменням».

- Стан пам'ятки за візуальними спостереженнями

Основа. Ікона Курсько -Корінної ікони Божої Матері «Знамення» виконана на дерев'яній основі. Іконний щит складається з двох дощок розміром 17,5 х

31,3 см та 9,1 x 31,3 см з'єднаних за допомогою склеювання. Порода деревини листяна, імовірно за все липа. Наявні торцеві шпуги розміром 26,2 x 4,8 см, порода деревини, ймовірно, дуб. Основа оброблена пропиткою невідомого складу. На звороті нанесено 2 написи тушшю, один з них читається як «Курська» що відсилає нас до історичного походження ікони. Другий - «Снять». Права дошка на іконному щиті має невелику деформацію у приблизно 3 мм. По периметру ікони присутні 22 цвяхи та 10 цвяхових отворів. Уся поверхня тильного боку твору має числені потертості та подряпини. Основа має загальне пилове забруднення, плями бруду, наявні сліди намокання, залишку ґрунту та кіптяви. На лицевій частині ікони з нижнього правого кута, зліва та зверху виявлені пропали основи.

Ґрунт. Ґрунт авторський, ймовірно клеє-крейдяний. Ґрунт гладкий, рівномірний, тонкий, має червоно - охристий колір, що свідчить про додаванням пігменту до складу левкасу. Ґрунт крихкий, втратив еластичність з часом, має невелику кількість осипів і втрат побільшості в нижній частині ікони. У центральній та верхній частинах ікони виявлені деструкції ґрунта. У місцях втрат фарбового шару ґрунт покритий шаром пило - грязьових забруднень. Зв'язок ґрунту та основи не задовільний. Втрати складають 15 відсотків від загальної площі основи. Є механічні пошкодження ґрунту у вигляді подряпин.

Фарбовий шар. Живопис виконано олійними фарбами. Техніка виконання – лесувальна. Фарбовий шар тонкий, багат шаровий, не фактурний. Наявні значні механічні пошкодження, подряпини. Присутні багато потертостей та патьоків по всій площині живопису. Втрати фарбового шару в місцях втрат ґрунту. Осипи фарбового шару. Зв'язок фарбового шару з поверхнею ґрунта слабкий, згодом фарбовий шар злущувався. Шар живопису на ґрунті, що зазнав деструкцій, розтріскався.

Покривний шар. Усе зображення покрито не рівномірною лаковою плівкою, яка з часом потемніла, та набула жовто-коричневого відтінку, змінивши колорит авторського живопису. У центральній частині живопису шар лаку зазнав деструкцій та втратив прозорість, утворивши мутні білуваті плями, що викривило авторське зображення. Через вплив високих температур, вся поверхня захисної лакової плівки набула деформацій та розтріскалася. У місцях пошкодження та втрат фарбового шару плівка відсутня. Наявні пошкодження покривного шару механічного характеру по всій поверхні твору. Зв'язок між покривним та фарбовим шаром є незадовільним. Втрати покривного шару складають 27 %.

Кракелюр. Наявний дрібносітчастий кракелюр ґрунтового походження, розташований по краях та деяких центральних і кутових частинах твору. Кракелюр особливо виражений у місцях потовщення фарбового шару. Окрім цього всю поверхню твору вкриває сітка ще більш дрібного кракелюру лакового походження.

Забруднення. Наявне загальне пилове забруднення по всій поверхні ікони. Присутні залишки кіптяви, що вкривають фарбовий та покривний шари і тим самим спотворює загальний вид та колорит зображення. По периметру живопису присутні залишки золотої фарби, що можливо є ознакою наявності колись рами.

- Програма проведення реставраційних заходів.

Послідовність заходів:

- Візуальні дослідження та фото фіксація.
- Приладові дослідження та їх фото фіксація.
- Дезінфекція.
- Укріплення фарбового шару та ґрунту.
- Видалення цвяхів.

- Видалення поверхневих забруднень тильної сторони.
- Поповнення втрат основи тильної сторони.
- Тонування основи.
- Гідрофобізація основи.
- Видалення профілактичних заклеюк.
- Видалення поверхневих забруднень у місцях втрат ґрунту.
- Поповнення втрат ґрунту.
- Потоншення лакової плівки.
- Покриття ізоляційним шаром лаку.
- Виконання тонувань.
- Покриття захисним шаром лаку.